

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖ

Korkeakoulujen pienten osaamiskokonaisuuksien viitekehys (luonnos) korkeakoulujen työn tueksi

6.10.2023

Kansallinen linjaus/viitekehys pienistä osaamiskokonaisuuksista tarvitaan, koska

- Yhteisin periaattein kuvatut osaamistavoitteet edistävät osaamistarpeiden ja –tarjonnan kommunikointia ja kohtaantoa
- Yhtenäisten tietojen määrittäminen digitaalisella palvelualustalla esitettävälle tarjonnalle edistää osaamiskokonaisuuksien löytämistä, vertailtavuutta ja hankintaa
- Linjaukset vahvistavat laatua ja antavat perustan laadun arvioinnille
- Linjaukset vahvistavat todistusten arvoa ja edistävät niiden käyttöä, myös kansainvälisesti
- Kansalliset linjaukset voivat – kun näin tietoisesti halutaan – auttaa kiinnittämään huomiota vähemmän aiempaa koulutusta saaneiden osallistumiseen
- Yhteiset periaatteet osaamiskokonaisuuksien kertymisestä edistävät osaamisen kasvamista työelämässä hyödyllisiksi ja merkityksellisiksi laajemmiksi kokonaisuuksiksi
- Kansalliset linjaukset vahvistavat pieniä osaamiskokonaisuuksista tunnistettavana, luotettavana ja tunnustettuna tapa hankkia ja osoittaa osaamista ja edistävät näin korkeakoulujen osaamisen tuomista laajasti yhteiskunnan käyttöön ja hyödyksi. Korkeakoulut saavat samalla toimintansa perustaksi ajantasaista tietoa työelämästä ja sen muutoksista.

Pienten osaamiskokonaisuuksien kansallinen viitekehys / kriteeristö

- Viitekehysten perustana on Euroopan unionin neuvoston suositus 2022/C 243/02 ja sen liite, joka sisältää luettelon eurooppalaisista yhteisistä vakiotiedoista, joilla kuvataan pieniä osaamiskokonaisuuksia. Vakiotietoja suositellaan käytettäväksi resurssina suosituksen täytäntöönpanon tukemisessa.
- Viitekehyksessä vakiotietoja on täsmennetty kansallisesti pienten osaamiskokonaisuuksien konseptin luomiseksi ja niiden käytön edistämiseksi. **Viitekehys toimii osaamiskokonaisuuksien suunnittelun ja toteutuksen, digitaalisella palvelualustalla esitettävien tietojen sekä todistuksen ja sen liitteiden perustana.** Erikseen täsmennetään, mitkä ovat palvelualustalla ja todistuksessa esitettävät välttämättömät tiedot.
- **Viitekehys on laadittu suomalaisten korkeakoulujen tarjoamia pieniä osaamiskokonaisuuksia ajatellen lähtökohtana, että tarjonta on tunnistettavaa myös kansainvälisesti.** Viitekehystä voidaan myöhemmin soveltaa ja mukauttaa myös muiden toimijoiden tuottamien osaamiskokonaisuuksien tarjontaan.

PIENTEN OSAAMISKOKONAISUUKSIEN KANSALLISEN MÄÄRITTELYTYÖN KEHIKOT

LINJAUKSET (VIITEKEHYS)

Kattavat linjaukset tukemaan yhteisten periaatteiden mukaista pienten osaamiskokonaisuuksien suunnittelua, tarjontaa ja toteutusta:

- kansallisten linjausten tavoite ja tarkoitus
- yhteiset suunnittelun ja toteutuksen periaatteet ja työkalut

DIGITAALINEN PALVELUALUSTA

- kriteerit alustalle pääsemiseksi – tarjonnan esittämisen rakenne
- logiikka ja toiminnallisuudet (kysyntä, hankinta, palaute)
- tekniset ratkaisut ja yhteentoimivuus

DIGITAALINEN TODISTUS

- ”omadata”
- pakolliset tiedot
- valinnaiset tiedot

Huom! palvelualustan kaikista ominaisuuksista ei välttämättä linjata viitekehyksessä tai linjataan vain hyvin yleisesti.

VAKIOTIEDOT (luonnos)

1. Oppijan tunnistetiedot (identification of the learner)

Pienen osaamiskokonaisuuden suorittaminen ja todistuksen saaminen edellyttää yksilön vahvaa tunnistautumista.

2. Pienen osaamiskokonaisuuden nimi (title of the micro-credential)

Brändinimi/-nimet, eri kokoisille osaamiskokonaisuuksille?

3. Myöntäjän maa (maat) / alue (alueet) (Country(ies)/Region(s) of the issuer)

4. Myöntävä elin (tai elimet) (awarding body(ies))

Korkeakoulun nimi

5. Myöntämispäivä ja voimassaolo (date of issuing)

Myöntämispäivän lisäksi mahdollinen voimassaolo, osaamiskokonaisuuden tarjoaja päättää ja perustelee voimassaoloajan (onko perusteena esim. sääntelyä, järjestöjen päätöksiä tms.).

6. Osaamistavoitteet (learning outcomes)

Osaamistavoitteet on esitettävä selkeästi ja ymmärrettävästi. Osaamistavoitteet esitetään joko kuvaamalla erikseen tavoitteena olevat tiedot, taidot sekä vastuu ja itsenäisyys

tai

yhtenäisellä kuvauksella siitä, mitä oppijan odotetaan tietävän, ymmärtävän ja pystyvän tekemään.

Osaamistavoitteiden kuvaamisen kehys perustuu Euroopan unionin neuvoston suositukseen eurooppalaisesta tutkintojen viitekehuksesta (2017/C 189/03). Siinä tarkoitetaan

- 'Tiedoilla' oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulosta. Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta. Tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja.
- 'Taidoilla' kykyä soveltaa tietoja ja käyttää taitotietoa tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen. Taidot kuvataan kognitiivisina (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) tai käytäntöön liittyvinä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja -välineiden käyttö).
- 'Vastuulla ja itsenäisyydellä' oppijan kykyä soveltaa tietoja ja taitoja itsenäisesti ja vastuullisesti.

6. Osaamistavoitteet ...

Osaamistavoitteiden tulee vastata työpaikkojen ja yksilöiden osaamistarpeisiin ja perustua korkeakoulujen TKI-osaamiseen. Korkeakoulujen, työelämän ja sidosryhmien yhteistyö on tämän saavuttamiseksi olennaisen tärkeää. Osaamiskokonaisuudet voivat olla täysin uusia, liiketaloudellisena toimintana tarjottavia. Niitä voidaan myöhemmin liittää tutkintokoulutukseen, jos tämä osoittautuu tarkoituksenmukaiseksi. Riittävän yhtenäisin periaattein laadittu osaamisperustainen kuvaus helpottaa tätä ja edistää kokonaisuuksien ymmärrettävyyttä ja siirrettävyyttä korkeakoulujen välillä. Osaamiskokonaisuudet voivat olla myös tutkintojen osia (avointa korkeakouluopetusta) tai niiden yhdistelmiä

7. Osaamistavoitteiden saavuttamisen edellyttämä ohjeellinen työmäärä (mahdollisuuksien mukaan ECTS-pisteinä) (notional workload needed to achieve the learning outcomes (in ECTS credits, where possible)

Pienten osaamiskokonaisuuksien laajuus on 1-59 opintopistettä, tarjotun osaamiskokonaisuuden laajuus tulee ilmoittaa opintopisteinä.

EU-suosituksen mukaan korkeakoulujen olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävä eurooppalaista opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmää (ECTS) ja noudatettava EQF- suosituksen liitteessä V esitettyjä periaatteita pienen osaamiskokonaisuuden oppimistulosten saavuttamisen edellyttämän ohjeellisen työmäärän osoittamiseksi.

8. Pieneen osaamiskokonaisuuteen johtavan oppimiskokemuksen taso (ja tarvittaessa sykli) (EQF, QF-EHEA) soveltuvin osin (level (and cycle, if applicable) of the learning experience leading to the micro-credential (EQF, QF-EHEA), if applicable)

EU-suosituksen mukaan pienet osaamiskokonaisuudet voidaan tarvittaessa sisällyttää kansallisiin tutkintojen viitekehyksiin/järjestelmiin kansallisten painopisteiden ja päätösten mukaisesti. Tällä hetkellä ei ole Suomessa valmistelussa. Tutkintojen viitekehysten taso voidaan kuitenkin määrittää kuvaamaan osaamiskokonaisuuden suorittamiseen johtavan koulutuksen tasoa.

Oppimiskokemuksen taso on tarkoituksenmukaista kiinnittää helposti ymmärrettävään luokitteluun hankitun osaamisen oppijalle tuottamasta osaamisesta. ei oppijalta edellytettävään pohjakoulutukseen. Työryhmä päätyi Dreyfusin viisitasoisen mallin käyttämiseen oppimiskokemuksen ja osaamisen omaksumisen tasoista (Novice, Advanced Beginner, Competent, Proficient, Expert) (Dreyfus & Dreyfus 1986.).

Pienten osaamiskokonaisuuksien vaatiman osaamisen tasomääreet ovat (avataan tarkemmin)

1. Noviisi eli aloittelija (Novice)
2. Edistynyt aloittelija (Advanced beginner)
3. Pätevä ongelmanratkaisija / suorittaja (Competent performer)
4. Taitava ongelmanratkaisija / suorittaja (Proficient performer)
5. Ekspertti / Asiantuntija (Expert)

9. Osaamisen arviointi (type of assessment)

Todistuksen myöntäminen edellyttää, että osaamiskokonaisuuden osaamistavoitteiden saavuttaminen on arvioitu. Käytettävä(t) arvioinnin menetelmä(t) tulee julkistaa.

Arvioinnissa tulee käyttää luotettavia menetelmiä ja menetelmän valinnan perustana tulee olla arvioitavien osaamistavoitteiden luonne. Arvioinnin tulee tukea oppijan oman osaamisen tunnistamista.

10. Opetuksen ja oppimisen tavat/järjestelyt (form of participation in the learning activity)

Kuvataan, millaisia opetuksen ja oppimisen tapoja ja järjestelyjä osaamiskokonaisuuden osaamistavoitteiden saavuttamiseksi tarjotaan. Suunnittelussa tulee tehdä yhteistyötä työelämän kanssa. Opetuksen ja oppimisen kytkeminen TKI-toimintaan aina kun se on tarkoituksenmukaista on tavoiteltavaa.

11. Osaamiskokonaisuuden laadunvarmistus (type of quality assurance used to underpin the micro-credential)

Erityistä huomiota on kiinnitettävä osaamistavoitteiden, arvioinnin ja opetusjärjestelyjen laatuun. Työelämäyhteistyön laajuus ja toimivuus on merkittävä laadun tekijä. Lähtökohtana on, että korkeakoulujen laadunvarmistusjärjestelmä kattaa myös pienet osaamiskokonaisuudet. Korkeakoulun on pidettävä huolta lainsäädännön edellyttämästä laadunvarmistuksesta.

12. Kohderyhmä ja ennakkovaatimukset (Prerequisites needed to enroll in the learning activity)

Kuvataan (jos tarkoituksenmukaista) mille kohderyhmälle osaamiskokonaisuus on suunnattu. Ilmoitetaan mahdolliset osallistumisen ennakkovaatimukset kuten aiempi koulutus tai työkokemus.

13. Henkilöllisyyden varmistaminen arvioinnin aikana (Supervision and identity verification during assessment (unsupervised with no identity verification, supervised with no identity verification, supervised online, or onsite with identity verification))

Ketju oppijan vahvasta tunnistautumisesta jatkuu myös arviointiin. Arvioinnin edellytyksenä on, että arvioitava henkilö on todennettu vahvan tunnistautumisen keinoin.

14. Arvosana (grade achieved)

Käytetty arvosana-asteikko (jos käytetään).

15. Yhdistämis- ja kerrytettävyysoption (Integration/stackability options (stand-alone, independent micro-credential/integrated, stackable towards another credential))

Lähtökohtana on, että kullakin osaamiskokonaisuudella on itsenäistä arvoa työmarkkinoilla ja/tai työpaikalla. Osaamiskokonaisuudet voivat myös olla osa yhtä tai useampaa laajempaa kokonaisuutta (tutkinto tai muu selkeästi määritelty kokonaisuus).

Kerrytettävyys ei tarkoita vain sitä, että oppija voi koota erillisiä osaamiskokonaisuussuorituksiaan omaan portfolioonsa. Jos osaamiskokonaisuuksia ilmoitetaan voitavan yhdistää/kerryttää laajemmiksi kokonaisuusiksi, tulee määritellä mihin kerryttäminen perustuu ja millä tavalla useamman osaamiskokonaisuuden yhdistelmä tuottaa laajemman kokonaisuuden (osaamisen syventyminen, laajeneminen ...) sekä miten kohti laajempaa kokonaisuutta on mahdollista edetä.

16. Lisätiedot

Palveluympäristössä pienen osaamiskokonaisuuden hinta on pakollinen lisätieto.